

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego

Dane jednostki:

Nazwa : PAMAPOL SPÓŁKA AKCYJNA
Siedziba : 97-438 Rusiec, ul. Wieluńska 2

Podstawowy przedmiot działalności:

- przetwarzanie i konserwowanie mięsa, z wyłączeniem mięsa z drobiu (PKD 10.11 Z),
- przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu (PKD 10.12 Z),
- produkcja wyrobów z mięsa, wyłączając wyroby z mięsa drobiowego (PKD 10.13 Z),
- pozostałe przetwarzanie i konserwowanie owoców i warzyw (PKD 10.39 Z),
- wytwarzanie gotowych posiłków i dań (PKD 10.85 Z),
- sprzedaż hurtowa mięsa i wyrobów z mięsa (PKD 46.32 Z),
- transport drogowy towarów (PKD 49.41 Z),
- pośrednictwo w sprzedaży czasu i miejsca na cele reklamowe w mediach drukowanych (PKD 73.12 B),
- pośrednictwo w sprzedaży czasu i miejsca na cele reklamowe w mediach elektronicznych (internet)(PKD 73.12 C),
- leasing finansowy (PKD 64.91 Z),
- wynajem i dzierżawa samochodów osobowych furgonetek (PKD 77.11 Z),
- działalność związana z organizacją targów, wystaw i kongresów (PKD 82.30 Z),

Począwszy od 20 czerwca 2006 roku w obrocie na rynku regulowanym znajduje się 6.000.000 sztuk akcji serii B Spółki, a od 24 sierpnia 2006 roku dodatkowo do obrotu giełdowego wprowadzono 17.166.700 sztuk akcji serii A.

Ponadto w dniu 5 lutego 2015 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział Krajowego Rejestru Sądowego wydał postanowienie w sprawie zarejestrowania kolejnego podwyższenia kapitału zakładowego Spółki o 8.262.250 akcji zwykłych na okaziciela serii C o wartości nominalnej 1 zł każda.

Jednocześnie w okresie sprawozdawczym Emitent przeprowadził emisję akcji serii D w kwocie 3.321.100 zł. W dniu 9 października 2015 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego Spółki o 3.321.100 akcji zwykłych na okaziciela serii D o wartości nominalnej 1 zł każda.

Łączna liczba akcji Spółki po ww. podwyższeniu wynosi 34.750.050 (z czego 17.166.700 to akcje nieuprzywilejowane serii A, 6.000.000 to akcje nieuprzywilejowane serii B, 8.262.250 to akcje nieuprzywilejowane serii C, a 3.321.100 to akcje nieuprzywilejowane serii D), ogólna liczba głosów z nich wynikająca to 34.750.050, a wysokość kapitału zakładowego Spółki jest równa 34.750.050 zł

Organ prowadzący rejestr:

Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział KRS
Numer KRS : 0000211414

Czas trwania Spółki:

Czas trwania Spółki jest nieograniczony.

Sporządzone sprawozdanie finansowe, prezentowane jest za okres:

- od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku, wraz z danymi porównawczymi.

Skład organów Spółki:

W trakcie 2015 roku w skład Zarządu wchodził:

Diego Ruiz	- Prezes Zarządu (do dnia 12 stycznia 2015 r.)
Robert Jankowski	- Prezes Zarządu, Wiceprezes Zarządu (do dnia 12 stycznia 2015 r.)
Krzysztof Półgrabia	- Wiceprezes Zarządu
Jacek Białczak	- Członek Zarządu
Igor Fortuna	- Członek Zarządu

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego w skład Zarządu wchodził:

Robert Jankowski	- Prezes Zarządu
Krzysztof Półgrabia	- Wiceprezes Zarządu
Igor Fortuna	- Członek Zarządu

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego

W trakcie roku 2015 w skład Rady Nadzorczej wchodził:

Paweł Szataniak	- Przewodniczący Rady Nadzorczej,
Mariusz Szataniak	- Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej,
Rafał Tuzimek	- Sekretarz Rady Nadzorczej, Członek Niezależny Rady Nadzorczej
Przemysław Chabowski	- Członek Rady Nadzorczej,
Piotr Kamiński	- Członek Niezależny Rady Nadzorczej.

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego w skład Rady Nadzorczej wchodził:

Paweł Szataniak	- Przewodniczący Rady Nadzorczej
Mariusz Szataniak	- Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Rafał Tuzimek	- Sekretarz Rady Nadzorczej, Członek Niezależny Rady Nadzorczej
Przemysław Chabowski	- Członek Rady Nadzorczej
Piotr Kamiński	- Członek Niezależny Rady Nadzorczej

Spółka nie posiada wewnętrznych jednostek organizacyjnych sporządzających samodzielnie sprawozdania finansowe.

Spółka sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe, jako jednostka dominująca Grupy Pamapol S.A.

PAMAPOL S.A. na dzień 31.12.2015 r. posiada:

- 580.278 udziałów w kapitale zakładowym Warmińskich Zakładów Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego Kwidzyn Sp. z o.o. o wartości nominalnej 50 zł każdy, co stanowi 96,4 % w jej kapitale zakładowym i ogólnej liczbie głosów na Zgromadzeniu Wspólników.
- 105.000 udziałów w kapitale zakładowym MITMAR Sp. z o.o. w Głownie o wartości nominalnej 100 zł za sztukę, co stanowi 100 % udziału w kapitale zakładowym i ogólnej liczbie głosów na Zgromadzeniu Wspólników.

Sprawozdanie finansowe Emitenta zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości, przez okres nie krótszy niż 12 kolejnych miesięcy licząc od dnia bilansowego. Spółka będzie kontynuować działalność w nie zmniejszonym istotnie zakresie. Nie stwierdzono okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenie kontynuacji działalności Emitenta.

Zarząd analizując biznes Grupy i ryzyka wynikające z działalności poszczególnych spółek, prowadzi działania mające na celu zwiększenie sprzedaży na nowych rynkach, utrzymanie wzrostu efektywności produkcji oraz zabezpieczenie stabilnej ceny surowców. Jednocześnie Zarząd dostrzega ryzyka związane z funkcjonowaniem spółki zależnej WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o., której sprawozdanie finansowe za 2015 rok zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez tą Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. W roku 2015 Spółka wygenerowała stratę netto w kwocie 6.988.543,86 zł. Od 2014 roku Spółka prowadzi proces naprawczy, który ma na celu zwiększenie rentowności a także poprawę struktury źródeł finansowania. W procesie naprawczym Spółka dysponuje pełnym poparciem udziałowca większościowego. W ocenie Zarządu prowadzony proces naprawczy zostanie zakończony pozytywnie.

Spółka w okresie sprawozdawczym pozyskała dodatkowe środki finansowe w postaci pożyczki podporządkowanej udzielonej przez podmiot dominujący Pamapol SA w kwocie 1,7 mln zł oraz środki z przeprowadzonej przez Pamapol SA emisji akcji serii D w kwocie 3,32 mln zł. Dzięki otrzymanym środkom nastąpiła poprawa sytuacji w spółce WZPOW Kwidzyn sp. z o.o., poprzez zmniejszenie zobowiązań handlowych wobec producentów rolnych, co wpłynęło pozytywnie na skalę kontraktacji surowca w bieżącym roku, który jest na wyższym poziomie niż w latach ubiegłych i daje podstawę dalszej kontynuacji biznesu Spółki.

W spółce WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o. w ostatnich latach prowadzone były procesy dotyczące optymalizacji kosztowej obszaru operacyjnego, poprawy wydajności produkcji oraz rozwoju sprzedaży eksportowej.

W 2014 r. spółka poniosła nakłady w optymalizacji linii produkcyjnych w zakresie produkcji groszku mrożonego i konserwowanego, kukurydzy łuskanej i fasoli szparagowej oraz zmodernizowała dział pakowni w zakresie miksowania warzyw i ich konfekcjonowania. Modernizacje te spowodowały zmniejszenie ilości roboczogodzin na tonę produkcji oraz istotne zmniejszenie zużycia czynników energetycznych w zakresie zamrażania warzyw. Z kolei w okresie sprawozdawczym w spółce prowadzone były modernizacje maszyn i urządzeń celem dalszej poprawy wskaźników zużycia czynników energetycznych na tonę produkcji. Objęły one modernizację powrotu wody pochłodniczej oraz modernizację systemu chłodzenia. Jednocześnie wprowadzono w najważniejszych węzłach technologicznych opomiarowanie mediów umożliwiające codzienne analizy zużycia w zakresie energii elektrycznej, wody i pary technologicznej.

Zagrożeniem dla przeprowadzanego w WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o. procesu naprawczego w 2016 roku oraz kontynuacji działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości, jest nieprzewidywalność warunków pogodowych mających bezpośredni wpływ na jakość i poziom zbiorów płodów rolnych w 2016 roku. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Spółka nie widzi zagrożeń ze strony braku surowców rolnych, gdyż posiada podpisane umowy kontraktacyjne gwarantujące dostępność surowców jak również zaawansowanie zasiewów, jak i jakość wegetacyjna plantacji nie wskazują na pojawienie się takiego zagrożenia. Zgodnie z posiadaną opinią Powiatowego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Malborku z dnia 21.04.2016 roku panujące bardzo dobre warunki pogodowe tj. optymalna temperatura gleby i jej wilgotność są szczególnie sprzyjające dla uprawy grochu zielonego w rejonie działania WZPOW Kwidzyn sp. z o.o. i mogą spowodować wyższe plony niż w ostatnich dwóch latach. Zgodnie z powyższą opinią dla planowanych zasiewów kukurydzy słodkiej oraz

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego

fasoli szparagowej perspektywy plonowania oceniane są jako dobre do bardzo dobrych. Mając na uwadze powyższą opinię Zarząd Emitenta na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie widzi zagrożenia ze strony warunków pogodowych, które mogłyby negatywnie wpłynąć na jakość i dostępność zakontraktowanych warzyw przez WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o.

Porównywalność sprawozdań finansowych

Prezentowane sprawozdanie finansowe nie wymaga przekształcenia w celu zapewnienia porównywalności danych.

Łączenie się spółek

W okresie sprawozdawczym Spółka nie łączyła się z innymi podmiotami.

W roku obrotowym 2011 Spółka połączyła się z jednostką zależną NATURIS Sp. z o.o..

Korekty wynikające z zastrzeżeń w opiniach podmiotów uprawnionych do badania

W przedstawionym sprawozdaniu finansowym nie dokonano korekt wynikających z zastrzeżeń w opiniach podmiotów uprawnionych do badania o sprawozdaniach finansowych za okres porównawczy.

Omówienie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów (także amortyzacji), pomiaru wyniku finansowego oraz sposobu sporządzenia sprawozdania finansowego w zakresie, w jakim ustawa pozostawi jednostce prawo wyboru.

Informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym obejmującym bilans, rachunek zysków i strat, zestawienie zmian w kapitale własnym, rachunek przepływów pieniężnych oraz noty objaśniające sporządzone zostały zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. z 2009 r. Nr 33 poz.259) oraz zgodnie z załącznikiem nr 1 do Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 października 2005 roku w sprawie zakresu informacji wykazywanych w sprawozdaniach finansowych i skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych, wymaganych w prospekcie emisyjnym dla emitentów z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dla których właściwe są polskie zasady rachunkowości (Dz. U. z 2005 r. Nr 209, poz.1743, z późniejszymi zmianami). Wszystkie dane wynikają z ksiąg rachunkowych oraz ewidencji pozabilansowej.

Sprawozdanie finansowe sporządzone zostało zgodnie z przyjętymi i stosowanymi przez Spółkę zasadami rachunkowości opartymi o zasady wynikające z Ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku poz. 330, z późniejszymi zmianami).

1. Ogólne zasady polityki prowadzenia rachunkowości obejmują:
  - 1.1. Stosowanie przyjętych zasad rachunkowości w sposób ciągły (art. 5 ust.1 Ustawy),
  - 1.2. Założenie, że Spółka będzie kontynuowała działalność (art. 5 ust.2),
  - 1.3. Ujęcie wszystkich przychodów i kosztów, w okresie sprawozdawczym, w którym zostały osiągnięte lub poniesione, niezależnie od terminu ich zapłaty oraz stosowanie zasady współmierności przychodów i związanych z nimi kosztów (art.6),
  - 1.4. Dokonywanie czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów (art.39),
  - 1.5. Dokonywanie rozliczeń międzyokresowych przychodów (art.41),
  - 1.6. Zasadę ostrożności (art.7),
  - 1.7. Tworzenie rezerw na znane jednostce ryzyko, grożące straty oraz skutki innych zdarzeń (art. 7), tworzenie rezerw na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (art.35 d),
  - 1.8. Niestosownie kompensaty sald aktywów i pasywów bądź przychodów i kosztów (art.7)

Oprócz wymienionych zasad Spółka stosuje zasadę przedstawiania w sprawozdaniu sald i transakcji zgodnie z ich rzeczywistym charakterem i treścią ekonomiczną, a nie tylko formą prawną.

2. Zasady rachunkowości omówione w niniejszym wprowadzeniu stosuje się w sposób konsekwentny w ciągu całego roku obrotowego. W przypadku podjęcia decyzji o zmianie dotychczas stosowanych zasad na inne – zmiany te (bez względu na datę podjęcia decyzji) wprowadza się ze skutkiem od pierwszego dnia danego roku obrotowego.
3. Określenie roku obrotowego i okresu sprawozdawczego.
  - 3.1. Rokiem obrotowym PAMAPOL Spółka Akcyjna jest rok kalendarzowy.
  - 3.2. Okresem sprawozdawczym jest miesiąc.
4. Prowadzenie ksiąg rachunkowych.
  - 4.1. Księgi rachunkowe PAMAPOL S.A. są prowadzone w języku polskim i w walucie polskiej,
  - 4.2. Księgi rachunkowe prowadzi się w siedzibie Spółki, mieszczącej się przy ulicy Wieluńskiej 2, 97-438 Rusiec.
5. Format i zawartość sprawozdania finansowego.
  - 5.1. Sprawozdanie finansowe jest sporządzane na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych, lub na każdy inny dzień bilansowy.
  - 5.2. Sprawozdanie finansowe obejmuje:
    - 5.2.1. Wprowadzenie do sprawozdania finansowego,
    - 5.2.2. Bilans,

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego

- 5.2.3. Rachunek zysków i strat,
  - 5.2.4. Zestawienie zmian w kapitale własnym,
  - 5.2.5. Rachunek przepływów pieniężnych (metoda pośrednia),
  - 5.2.6. Dodatkowe informacje i objaśnienia.
- 5.3. Sprawozdanie finansowe jest sporządzane w polskich złotych.

6. Wartości niematerialne i prawne

6.1. Definicja wartości niematerialnych i prawnych.

6.1.1. Wartości niematerialne i prawne obejmują nabyte przez Spółkę prawa majątkowe przeznaczone do używania na potrzeby jednostki, które nadają się do gospodarczego wykorzystania, zaś ich przewidywany okres ekonomicznej użyteczności jest dłuższy niż rok.

6.2. Wartość początkowa wartości niematerialnych i prawnych.

6.2.1. Wartość początkową wartości firmy stanowi różnica między ceną nabycia określonej jednostki lub zorganizowanej jej części a niższą od niej wartością godziwą przejętych aktywów netto.

6.2.2. Wartość początkową wartości niematerialnych i prawnych innych niż wartość firmy stanowi cena nabycia, która obejmuje kwotę należną sprzedającemu oraz inne koszty poniesione w bezpośrednim związku z nabyciem wartości niematerialnych i prawnych.

6.3. Amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych.

6.3.1. Przy określaniu okresu użytkowania bierze się pod uwagę czas, w którym wartości niematerialne i prawne będą przynosić wymierne korzyści ekonomiczne. Jeżeli określenie ekonomicznie uzasadnionego okresu używania jest trudne lub nie ma pewności, co do spodziewanych wymiernych korzyści, należy zgodnie z zasadą ostrożności dokonać całkowitego odpisu w ciężar kosztów.

6.3.2. PAMAPOL Spółka Akcyjna stosuje następujące roczne stawki amortyzacyjne dla poszczególnych grup wartości niematerialnych i prawnych:

Know-how	20 lat
Znak towarowy	5 lat
Inne wartości	2 lata

6.3.3. Wartości niematerialne i prawne amortyzowane są metodą liniową, od miesiąca następującego po miesiącu przyjęcia do użytkowania. Amortyzacja jest naliczana miesięcznie.

6.3.4. Wartości niematerialne i prawne o wartości niższej niż 3.500 zł są bezpośrednio odpisywane w koszty momencie ich przekazania do użytku.

6.4. Weryfikacja stawek amortyzacyjnych, odpisy z tytułu trwałej utraty wartości

6.4.1. Nie później niż na koniec roku obrotowego stosowane wobec wartości niematerialnych i prawnych stawki amortyzacyjne podlegają weryfikacji. W razie stwierdzenia potrzeby dokonania korekty stosowanych stawek amortyzacyjnych – korekta następuje w roku następnym i kolejnych latach obrotowych.

6.4.2. Nie później niż na koniec roku obrotowego wartości niematerialne i prawne podlegają również weryfikacji pod kątem trwałej utraty wartości i konieczności dokonania odpisów aktualizujących z tytułu trwałej utraty wartości. Odpisy te odnoszone są w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych nie później niż na dzień bilansowy, a więc w roku, w którym stwierdzono trwałą utratę wartości.

6.5. Wycena wartości niematerialnych i prawnych na koniec roku obrotowego.

6.5.1. Na koniec roku obrotowego (stanowiącego dzień bilansowy) wartości niematerialne i prawne wycenia się w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

7. Rzeczowe aktywa trwałe.

7.1. Definicja rzeczowych aktywów trwałych.

7.1.1. Rzeczowe aktywa trwałe obejmują kontrolowane przez Spółkę rzeczowe aktywa, które nadają się do gospodarczego wykorzystania (są kompletne, zdadne do użytku i przeznaczone na potrzeby Spółki), zaś ich przewidywany okres ekonomicznej użyteczności jest dłuższy niż rok.

7.2. Wartość początkowa rzeczowych aktywów trwałych

7.2.1. Wartość początkową środków trwałych stanowi cena nabycia, czyli cena zakupu składnika aktywów, obejmującą kwotę należną sprzedającemu (bez podlegających odliczeniu podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego).

7.2.2. Wartość początkową środków trwałych przyjętych wskutek umów leasingu finansowego stanowi wartość będącą przedmiotem kalkulacji umowy leasingowej – wartość określona w umowie. W przypadku importu cena nabycia obejmuje również obciążenia o charakterze publiczno-prawnym.

7.2.3. Do ceny nabycia zalicza się także koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika aktywów do stanu zdadnego do używania lub wprowadzenia do obrotu, łącznie z kosztami transportu, jak też załadunku, wyładunku, składowania lub wprowadzenia do obrotu, a obniża o rabaty, opusty, inne podobne zmniejszenia i odzyski.

7.2.4. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny nabycia aktywów, a w szczególności przyjętego nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny-jego wyceny dokonuje się według ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego przedmiotu, czyli według wartości godziwej.

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego

7.2.5. Koszt wytworzenia środków trwałych w budowie obejmuje ogół poniesionych kosztów za okres budowy, montażu, przystosowania i ulepszenia, do dnia bilansowego lub przyjęcia do użytkowania, w tym również:

7.2.5.1. nie podlegający odliczeniu podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy,

7.2.5.2. koszt obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu ich finansowania i związane z nim różnice kursowe, pomniejszony o przychody z tego tytułu.

7.3. Amortyzacja środków trwałych.

7.3.1. Przy określaniu okresu użytkowania i stawki amortyzacyjnej dla danego środka trwałego uwzględnia się czas, w którym dane aktywum trwale będzie przynosić wymierne korzyści ekonomiczne. Jeżeli określenie ekonomicznie uzasadnionego okresu użytkowania jest trudne, lub nie ma pewności co do spodziewanych wymiernych korzyści, należy zgodnie z zasadą ostrożności dokonać całkowitego odpisu w ciężar kosztów.

7.3.2. PAMAPOL Spółka Akcyjna stosuje następujące roczne stawki amortyzacyjne dla poszczególnych grup rzeczowych aktywów trwałych:

Grupa	Tytuł	Stawka amortyzacji
grupa 0	Grunty i prawo wieczystego użytkowania	-
grupa I	Budynki i lokale	od 1,15% do 10%
grupa II	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	od 2,45% do 10%
grupa III	Kotły i maszyny energetyczne	od 14% do 20%
grupa IV	Maszyny i urządzenia ogólne	od 7% do 50%
grupa V	Maszyny i urządzenia specjalne	od 7% do 50%
grupa VI	Urządzenia techniczne	od 4,5% do 50%
grupa VII	Środki transportu	od 14% do 50%
grupa VIII	Narzędzia, przyrządy, wyposażenie	od 10% do 50%

7.3.3. Środki trwale przyjęte wskutek umów leasingu finansowego umarzane są zgodnie z ich ekonomicznie uzasadnionym okresem użytkowania.

7.3.4. Grunty, w tym prawo wieczystego użytkowania gruntów oraz środki trwale w budowie nie podlegają amortyzacji.

7.3.5. Środki trwale amortyzowane są metodą liniową od miesiąca następującego po miesiącu przyjęcia do użytkowania. W uzasadnionych przypadkach (kiedy korzyści, jakie dane aktywum przynosi, nie rozkładają się równomiernie w czasie), należy zastosować inną odpowiednią metodę amortyzacji (np. degresywną, naturalną, progresywną lub inną – w każdym przypadku uzasadnioną rozkładem użyteczności danego aktywum).

7.3.6. Stawkę lub okres użytkowania i metodę amortyzacji ustala się na dzień przyjęcia aktywum do użytkowania. Amortyzacja naliczana jest miesięcznie.

7.3.7. Środki trwale o wartości jednostkowej poniżej 3.500 zł są bezpośrednio odpisywane w koszty w momencie ich przekazania do użytku.

7.4. Weryfikacja stawek amortyzacyjnych, odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

7.4.1. Nie później niż na koniec roku obrotowego stosowane stawki i metody amortyzacyjne podlegają weryfikacji. W razie stwierdzenia potrzeby dokonania korekty stosowanych stawek i metod amortyzacji – korekta następuje w roku następnym i kolejnych latach obrotowych.

7.4.2. Nie później niż na koniec roku obrotowego rzeczowe aktywum trwale (środki trwale, środki trwale w budowie) podlegają również weryfikacji pod kątem trwałej utraty wartości i ewentualnej konieczności dokonania odpisów aktualizujących.

7.4.3. Elementem wskazującym na konieczność dokonania odpisu aktualizującego jest uznanie za wysoce prawdopodobne, że składnik aktywów nie przyniesie w przyszłości przewidywanych korzyści ekonomicznych w znaczącej części lub w całości. Trwała utrata wartości ma na przykład miejsce w przypadku likwidacji, wycofania z użytkowania danego środka.

7.4.4. Odpisy aktualizujące powinny być dokonane nie później niż na dzień bilansowy (a więc w roku, którym stwierdzono trwałą utratę wartości), w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych.

7.4.5. W przypadku ustania przyczyny, dla której dokonano odpisu aktualizującego wartość aktywów, w tym również odpisu z tytułu trwałej utraty wartości, równowartość całości lub odpowiedniej części uprzednio dokonanego odpisu aktualizującego zwiększa wartość danego składnika aktywów i podlega zaliczeniu odpowiednio do pozostałych przychodów operacyjnych.

7.5. Inwentaryzację środków trwałych przeprowadza się raz na cztery lata.

8. Inwestycje to aktywum nabyte w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych wynikających z przyrostu wartości tych aktywów, uzyskania z nich przychodów w formie odsetek, dywidend lub innych pożytków, a w szczególności aktywum finansowe (udziały w spółce) oraz te nieruchomości, które nie są użytkowane przez spółkę, lecz zostały nabyte w celu osiągnięcia tych korzyści.

8.1. Nieruchomości inwestycyjne wyceniane są według wartości ceny nabycia.

8.2. Długoterminowe aktywum finansowe wycenia się według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Na dzień bilansowy spółka dokonuje oceny czy istnieją przesłanki wskazujące na utratę wartości

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego

udziałów i akcji posiadanych w innych jednostkach. W przypadku wystąpienia utraty wartości spółka ustala wartość aktywów finansowych w oparciu o ich wartość użytkową ustaloną na podstawie metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych (DCF).

9. Instrumenty finansowe.

9.1. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 roku w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (Dz.U. z 2001 r. Nr 149, poz. 1674, z póź.zm), Spółka klasyfikuje instrumenty finansowe z podziałem na:

9.1.1. Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu – składniki aktywów lub zobowiązań finansowych, które zostały nabyte lub powstały głównie po to, by generować zysk uzyskiwany dzięki krótkoterminowym wahaniom ceny lub marży maklerskiej.

9.1.2. Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu zapadalności – aktywa finansowe o określonych lub możliwych do określenia płatnościach lub ustalonym terminie zapadalności, które jednostka gospodarcza zamierza i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu zapadalności, z wyjątkiem pożyczek udzielonych przez jednostkę gospodarczą i wierzytelności własnych jednostki.

9.1.3. Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży – aktywa nie będące kredytami udzielonymi przez jednostkę gospodarczą i wierzytelnościami własnymi jednostki, inwestycjami utrzymywanymi do terminu zapadalności, a także nie będące aktywami finansowymi przeznaczonymi od obrotu.

9.2. Nie później niż na dzień zawarcia kontraktu Spółka jest zobowiązana do wprowadzenia do ksiąg rachunkowych emitowanego lub wystawionego instrumentu, a także możliwych do wyróżnienia składników tego instrumentu odpowiednio zakwalifikowanych do kapitałów własnych jako instrumenty kapitałowe, zobowiązań krótkoterminowych lub długoterminowych również wtedy, gdy składnik mający charakter zobowiązania nie jest instrumentem finansowym

9.3. Różnice z przeszacowania oraz osiągnięte przychody lub poniesione straty, stosownie do kwalifikacji instrumentu finansowego, wpływają odpowiednio na wynik finansowy lub kapitał z aktualizacji wyceny.

9.4. Na dzień nabycia aktywa i zobowiązania finansowe Spółka wycenia w wysokości kosztu (ceny) nabycia, czyli według wartości godziwej uiszczony zapłaty w przypadku składnika aktywów lub otrzymanej kwoty w przypadku zobowiązania. Koszty transakcji Spółka włącza do wartości początkowej wyceny wszystkich aktywów i zobowiązań finansowych.

9.5. Zasady wyceny instrumentów na dzień bilansowy

Spółka wycenia:

9.5.1. według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej aktywa utrzymywane do terminu zapadalności, pożyczki udzielone i należności własne oraz inne zobowiązania finansowe, które nie zostały zakwalifikowane do obrotu. W tym przypadku wycena może się również odbywać w wartości wymagającej zapłaty, jeśli efekt dyskonta jest nieznaczny.

9.5.2. w kwocie wymagającej zapłaty: należności i zobowiązania o krótkim terminie zapadalności/wymagalności,

9.5.3. według wartości godziwej aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe przeznaczone do sprzedaży.

9.6. Zmiany wartości godziwej instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu, nie będących częścią zabezpieczeń ujmują się jako przychody lub koszty finansowe w momencie ich wystąpienia.

9.7. W przypadku aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, zmiany wartości godziwej tych instrumentów Spółka zalicza do przychodów lub kosztów finansowych.

10. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe

10.1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

10.1.1. W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, jednostka tworzy rezerwę i ustala aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego, którego jest podatnikiem.

10.1.2. Do ujemnych różnic przejściowych Spółka zalicza:

- odpisy aktualizujące wartość aktywów trwałych, zapasów, należności,
- naliczone i niezapłacone odsetki,
- rezerwy tymczasowo nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów.
- niezrealizowane ujemne różnice kursowe
- niewypłacone wynagrodzenia, składki ZUS

10.2. Inne rozliczenia międzyokresowe.

10.2.1. Inne rozliczenia międzyokresowe obejmują wydatki poniesione do dnia bilansowego, stanowiące koszty przyszłych okresów,

10.2.2. Ponadto inne rozliczenia międzyokresowe obejmują nie zafakturowane przychody, nie stanowiące należności na dzień bilansowy, które zostaną zafakturowane w okresie późniejszym niż 12 miesięcy licząc od dnia bilansowego,

10.2.3. Na dzień bilansowy dokonuje się analizy długoterminowych rozliczeń międzyokresowych. Ta część rozliczeń międzyokresowych, która się zrealizuje w okresie 12 miesięcy licząc od dnia bilansowego – zostaje ujęta w krótkoterminowych rozliczeniach międzyokresowych.

10.2.4. Ocena należy do spółki przy uwzględnieniu racjonalnych przesłanek i wiedzy o poszczególnych składnikach rozliczeń.

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego

11. Zapasy

11.1. Ewidencja zapasów w ciągu roku.

W ciągu roku zapasy ujmuje się w ewidencji księgowej w cenach zakupu. Rozchód zapasów co do zasady wyceniany jest metodą FIFO, jednakże rozchód surowców mięsnych i sypkich wyceniany jest w drodze szczególnej identyfikacji rzeczywistych partii i cen.

11.2. Wycena na dzień bilansowy.

11.2.1. Na dzień bilansowy zapas wycenia się w cenach zakupu nie wyższych od cen sprzedaży netto (materiały i towary), w stałych cenach ewidencyjnych skorygowanych o różnicę pomiędzy tymi cenami a rzeczywistym kosztem ich wytworzenia (produkty gotowe). W przypadku, gdy stała cena ewidencyjna produktów w znacznym stopniu odbiega od rzeczywistego kosztu wytworzenia (powstają duże odchylenia) dokonuje się weryfikacji i zmiany cen ewidencyjnych przy jednoczesnej korekcie odchylenia.

11.2.2. Okoliczności wskazujące na konieczność dokonania odpisu aktualizującego wartość zapasów są następujące:

- utrata wartości użytkowej zapasów (zniszczenie, przeterminowanie zapasów),
- stan zapasów przekracza zapotrzebowanie i możliwości zbycia przez spółkę,
- niska rotacja zapasów,
- utrata wartości rynkowej na skutek stosowania przez konkurencję niższych cen sprzedaży.

11.2.3. Na dzień bilansowy należy sporządzić analizę wiekową zapasów w podziale na poszczególne asortymenty i ustalić wysokość odpisów aktualizujących, które trzeba utworzyć.

11.2.4. Odpisy tworzy się w następujący sposób, z uwzględnieniem indywidualnej oceny danego zdarzenia:

- do 100 % na zapasy zniszczone, zepsute – zidentyfikowane podczas inwentaryzacji zapasów,
- do 100 % na zapasy, które utraciły przydatność rynkową.

Wszystkie odpisy aktualizujące wartość zapasów obciążają pozostałe koszty operacyjne.

11.3. Inwentaryzacja zapasów.

11.3.1. Zapasy posiadane przez Spółkę podlegają inwentaryzacji na dzień bilansowy.

11.3.2. Ujawnione w trakcie inwentaryzacji różnice między stanem rzeczywistym a stanem wykazanim w księgach rachunkowych należy wyjaśnić rozliczyć w księgach rachunkowych tego roku, którego inwentaryzacja dotyczy.

12. Należności krótkoterminowe.

12.1. Aktualizacja wyceny należności krótkoterminowych na dzień bilansowy.

12.1.1. Zgodnie z zasadą ostrożności na dzień bilansowy należy zaktualizować wycenę należności. Odpisy aktualizujące tworzy się na :

12.1.1.1. Należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub upadłości – do wysokości należności nie objętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem,

12.1.1.2. Należności od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, gdy majątek dłużnika nie wystarcza na pokrycie kosztów postępowania upadłościowego – do pełnej wysokości,

12.1.1.3. Należności przeterminowane lub jeszcze nie przeterminowane, lecz o dużym stopniu prawdopodobieństwa, iż należności te ulegną przeterminowaniu – w wysokości wiarygodnie oszacowanej przez Spółkę.

12.1.1.4. Należności kwestionowane przez dłużników – do wysokości nie pokrytej zabezpieczeniem.

12.1.2. Ponadto na dzień bilansowy należy aktualizować wartość następujących należności:

- należności skierowanych na drogę postępowania sądowego – na podstawie comiesięcznych analiz dokonywanych przez prawnika; każda należność skierowana na drogę sądową jest indywidualnie rozpatrywana i – w zależności od oceny prawnika co do możliwości odzyskania danej należności – jest tworzony odpis aktualizujący tę należność.

- należności przeterminowane powyżej 1 roku – 100% wartości należności w przypadku, gdy kontrahent nie reguluje żadnego ze swych zobowiązań. Odpis ten generalnie jest tworzony w wysokości 100 %, ale po przeprowadzeniu analizy wypłacalności danego kontrahenta. Jeżeli kontrahent ma zobowiązania przeterminowane i jednocześnie nie dokonuje innych płatności, odpisywanych jest 100% należności. Natomiast, jeśli jednocześnie dokonuje zapłaty innych zobowiązań, odpis może zostać uznany za niekonieczny.

12.1.3. Odpisy aktualizujące wartość należności powinny uwzględniać nie tylko zdarzenia, które nastąpiły do dnia bilansowego, ale także ujawnione później, do dnia podpisania sprawozdania finansowego, jeżeli zdarzenia te dotyczą należności ujętej w księgach na dzień bilansowy.

12.1.4. Odpisy aktualizujące wartość należności tworzy się w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych, a jeżeli dotyczą odsetek – w ciężar kosztów finansowych.

12.2. Wycena należności na dzień bilansowy.

Należności i roszczenia wykazuje się w kwocie wymagającej zapłaty z uwzględnieniem zasady ostrożnej wyceny, a więc pomniejszonej o odpisy aktualizujące.

12.3. Wycena na dzień bilansowy należności wyrażonych w walutach obcych.

Należności wyrażone w walutach obcych należy wycenić nie rzadziej niż na dzień bilansowy po kursie średnim, ustalonym przez Narodowy Bank Polski na ten dzień.

Różnice kursowe dotyczące należności wyrażonych w walutach obcych, powstałe na dzień ich wyceny należy zaliczyć do kosztów lub przychodów finansowych.

13. Inwestycje krótkoterminowe

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego

- 13.1. Wycena akcji, udziałów, innych papierów wartościowych i udzielonych pożyczek na dzień bilansowy.
    - 13.1.1. Na dzień bilansowy inwestycje krótkoterminowe wycenia się w sposób następujący:
      - udziały, akcje, inne papiery wartościowe – według ceny nabycia, pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości, a gdy istnieje aktywny rynek wycena jest dokonywana wg wartości godziwej.
      - udzielone pożyczki – w kwocie wymaganej zapłaty, z zachowaniem ostrożności.
  - 13.2. Wycena środków pieniężnych na dzień bilansowy.

Środki pieniężne wycenia się w ich wartości nominalnej. W przypadku środków zgromadzonych na rachunkach bankowych, wartość nominalna obejmuje doliczone przez bank na dzień bilansowy odsetki, które stanowią przychody finansowe.

Ujemne saldo rachunku bieżącego należy wykazać jako składnik pozycji „Kredyty i pożyczki”.
  - 13.3. Wycena na dzień bilansowy środków pieniężnych wyrażonych w walucie obcej.

Środki pieniężne wyrażone w walucie obcej należy wyceniać nie rzadziej na dzień bilansowy po kursie średnim, ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.
  - 13.4. Inwentaryzacja środków pieniężnych.

Inwentaryzację środków pieniężnych (w kasie i na rachunku bankowych) przeprowadza się na ostatni dzień każdego roku obrotowego.

Ujawnione w trakcie inwentaryzacji różnice między stanem rzeczywistym a stanem wykazany w księgach rachunkowych należy wyjaśnić i rozliczyć w księgach rachunkowych tego roku, którego inwentaryzacja dotyczy.

Środki pieniężne w banku na dzień bilansowy inwentaryzuje się metodą potwierdzenia sald na ten dzień.
14. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe
    - 14.1. Definicja i zasady wyceny krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych.
      - 14.1.1. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe kosztów obejmują wydatki poniesione do dnia bilansowego, stanowiące koszty przyszłych okresów sprawozdawczych (do 12 miesięcy licząc do dnia bilansowego),
      - 14.1.2. Ponadto krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe obejmują nie zafakturowane przychody nie stanowiące należności na dzień bilansowy, które zostaną zafakturowane w okresie 12 miesięcy licząc od dnia bilansowego
      - 14.1.3. Na dzień bilansowy należy dokonać analizy rozliczeń międzyokresowych długoterminowych i krótkoterminowych. Ta część rozliczeń międzyokresowych, która się zrealizuje w okresie do 12 miesięcy licząc od dnia bilansowego – powinna zostać ujęta w krótkoterminowych rozliczeniach międzyokresowych.
      - 14.1.4. Do krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych Spółka zalicza:
        - koszty ubezpieczeń rozliczanych w czasie,
        - koszty podatku drogowego rozliczane w czasie,
        - koszty podatku od nieruchomości rozliczane w czasie,
        - poniesione koszty związane z planowanym nabyciem udziałów i akcji w innych spółkach.
  15. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania.
    - 15.1. Rezerwy na zobowiązania
      - 15.1.1. Rezerwy oznaczają zobowiązania, których termin wymagalności lub kwota nie są pewne.

Celem tworzenia rezerw jest oszacowanie kwoty przewidywanych lub prawdopodobnych strat oraz innych wydatków dotyczących danego roku obrotowego, których wysokość nie jest znana w momencie sporządzania sprawozdania finansowego. Należy wziąć pod uwagę wszystkie zdarzenia znane Spółce do dnia podpisania sprawozdania finansowego.

Z uwagi na fakt, że precyzyjne określenie rezerwy może być trudne, należy ją oszacować w oparciu o doświadczenia z poprzednich okresów sprawozdawczych, dostępną wiedzę i zasadę ostrożności.
      - 15.1.2. Rezerwy obejmują:
        - rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego,
        - pozostałe rezerwy.
        - 15.1.2.1. Pozostałe rezerwy
Pozostałe rezerwy obejmują głównie rezerwy tworzone na pokrycie:
          - kosztów przyszłych świadczeń emerytalnych i rentowych,
          - kosztów dotyczących niewykorzystanych urlopów,
          - innych kosztów na prawdopodobne straty.

Pozostałe rezerwy wykazywane są w bilansie w podziale na część długoterminową i krótkoterminową.

Kwalifikacja rezerw do tych pozycji uzależniona jest od tego, jak szybko dana pozycja przekształci się w faktyczne zobowiązanie (w ciągu 12 miesięcy lub ponad 12 miesięcy licząc od dnia bilansowego).
    - 15.2. Zobowiązania długoterminowe.
      - 15.2.1. Wycena zobowiązań długoterminowych na dzień bilansowy
Zobowiązania długoterminowe są wykazywane w kwocie wymagającej zapłaty, tzn. z uwzględnieniem przypadających na dany okres sprawozdawczy odsetek.
      - 15.2.2. Wycena na dzień bilansowy zobowiązań wyrażonych w walucie obcej

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego

Zobowiązania wyrażone w walutach obcych należy wyceniać nie rzadziej niż na dzień bilansowy po kursie średnim, ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień. Różnice kursowe dotyczące zobowiązań długoterminowych zalicza się do przychodów lub kosztów finansowych.

- 15.3. Zobowiązania krótkoterminowe
  - 15.3.1. Wycena zobowiązań krótkoterminowych na dzień bilansowy.
Zobowiązania krótkoterminowe wyceniane są w kwocie wymagającej zapłaty.
  - 15.3.2. Wycena zobowiązań z tytułu leasingu finansowego.
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego środków trwałych wykazywane są w wysokości kapitału pozostającego do spłaty.
  - 15.3.3. Wycena na dzień bilansowy zobowiązań wyrażonych w walucie obcej.
Zobowiązania wyrażone w walutach obcych należy wyceniać nie rzadziej niż na dzień bilansowy po kursie średnim, ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień.
Różnice kursowe dotyczące zobowiązań krótkoterminowych wyrażonych w walutach obcych, powstałe na dzień ich wyceny zalicza się do przychodów lub kosztów finansowych.
16. Rozliczenia międzyokresowe
  - 16.1. Ujemna wartość firmy
    - 16.1.1. Ujemną wartość firmy odpisuje się w pozostałe przychody operacyjne do wysokości, w jakiej dotyczy oszacowanych w sposób wiarygodny przyszłych strat i kosztów, ustalonych przez spółkę przejmującą na dzień połączenia lub przejęcia, (z wyłączeniem zobowiązań nieujawnionych dotychczas w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym spółki przejętej, a które w wyniku połączenia lub przejęcia zostaną ujawnione i odpowiadają definicji zobowiązań). Odpis ten następuje w tym okresie sprawozdawczym, w którym straty i koszty wpływają na wynik finansowy. Jeżeli straty i koszty te nie zostały poniesione w uprzednio przewidywanych okresach, to dotyczącą ich ujemną wartość firmy odpisuje się w sposób określony
  - 16.2. Rozliczenia międzyokresowe kosztów
    - 16.2.1. Spółka dokonuje biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów w wysokości prawdopodobnych zobowiązań przypadających na bieżący okres sprawozdawczy,
    - 16.2.2. Rozliczenia międzyokresowe obejmują koszty dotyczące ściśle oznaczonych świadczeń wykonanych na rzecz jednostki, lecz jeszcze nie stanowiących zobowiązania.
    - 16.2.3. Odpisy biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów mogą następować stosownie do upływu czasu lub wielkości świadczeń.
    - 16.2.4. Czas i sposób rozliczania powinien być uzasadniony charakterem rozliczanych kosztów, z zachowaniem zasady ostrożności.
    - 16.2.5. Zobowiązania ujęte jako bierne rozliczenia międzyokresowe zmniejszają koszty okresu sprawozdawczego, w którym stwierdzono, że zobowiązania te nie powstały.
    - 16.2.6. Na dzień bilansowy należy dokonać analizy rozliczeń międzyokresowych kosztów w podziale na długo- i krótkoterminowe. Ta część rozliczeń międzyokresowych, która się zrealizuje w okresie do 12 miesięcy licząc od dnia bilansowego – powinna zostać ujęta w krótkoterminowych rozliczeniach międzyokresowych. Pozostała część powinna zostać ujęta w części długoterminowej.
    - 16.2.7. Wycena na dzień bilansowy rozliczeń międzyokresowych kosztów wyrażonych w walucie obcej
Rozliczenia międzyokresowe kosztów wyrażone w walutach obcych należy wyceniać nie rzadziej niż na dzień bilansowy po kursie średnim, ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień.
17. Rozliczenia międzyokresowe przychodów
  - 17.1. Rozliczenia międzyokresowe przychodów, dokonywane z zachowaniem zasady ostrożności, obejmują: równowartość otrzymanych lub należnych od kontrahentów środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych; wartość otrzymanych dotacji SAPARD i SPO rozliczanych sukcesywnie co miesiąc w przychody w wysokości 50% wartości amortyzacji dotowanych środków trwałych.
  - 17.2. Na dzień bilansowy dokonuje się wyceny rozliczeń międzyokresowych przychodów w podziale na długo- i krótkoterminowe. Ta część rozliczeń międzyokresowych, która się zrealizuje w okresie do 12 miesięcy licząc od dnia bilansowego – zostaje ujęta w krótkoterminowych rozliczeniach międzyokresowych. Pozostała część zostaje ujęta w części długoterminowej.
18. Zasady sporządzania sprawozdań finansowych.

W stosunku do wszystkich elementów sprawozdania finansowego wymagane jest przedstawienie danych porównywalnych, w tym:

  - 18.1. W bilansie wykazuje się stany aktywów i pasywów na dzień kończący bieżący i poprzedni rok obrotowy.
  - 18.2. W przypadku sporządzania bilansu na inny dzień niż kończący bieżący rok obrotowy, w bilansie wskazuje się stany aktywów i pasywów na ten dzień oraz na dzień kończący rok obrotowy bezpośrednio poprzedzający ten dzień bilansowy.
  - 18.3. W rachunku zysków i strat wykazuje się oddzielnie przychody, koszty, zyski i straty oraz obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego za bieżący i poprzedni rok obrotowy.
  - 18.4. W przypadku sporządzania rachunku zysków i strat za inny okres sprawozdawczy niż bieżący rok obrotowy, w rachunku zysków i strat wykazuje się oddzielnie przychody, koszty, zyski i straty oraz obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego za bieżący okres sprawozdawczy oraz analogiczny okres sprawozdawczy poprzedniego roku obrotowego.
  - 18.5. Zestawienie zmian w kapitale własnym obejmuje informacje o zmianach poszczególnych składników kapitału własnego za bieżący i poprzedni rok obrotowy.

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego

18.6. W przypadku sporządzania zestawienia zmian w kapitale własnym za okres inny niż za bieżący rok obrotowy w zestawieniu zmian w kapitale własnym wykazuje się zmiany poszczególnych składników kapitału własnego za bieżący okres sprawozdawczy i poprzedni rok obrotowy.

18.7. Rachunek przepływów pieniężnych sporządzony metodą pośrednią wykazuje dane za bieżący i poprzedni rok obrotowy.

18.8. W przypadku sporządzania rachunku przepływów pieniężnych za inny okres niż bieżący rok obrotowy, rachunek przepływów pieniężnych sporządza się za bieżący okres sprawozdawczy i analogiczny okres sprawozdawczy poprzedniego roku obrotowego.

Kwoty w sprawozdaniach wyrażone są w tysiącach polskich złotych.

19. Wskazanie średnich kursów wymiany złotego w okresie objętym sprawozdaniem finansowym i porównywalnymi danymi finansowymi w stosunku do EUR ustalonych przez Narodowy Bank Polski.

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym notowania średnich kursów wymiany PLN w stosunku do EUR, ustalone przez Narodowy Bank Polski przedstawiały się następująco:

	Okres bieżący 31.12.2015	Okres bieżący 31.12.2014
Kurs obowiązujący na ostatni dzień okresu	1 EUR = 4,2615 Tabela 254/A/NBP/2015	1 EUR = 4,2623 Tabela 252/A/NBP/2014
Kurs średni, obliczony jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie	1 EUR = 4,1848	1 EUR = 4,1893
Najwyższy kurs w okresie	1 EUR = 4,3580 Tabela nr 243/A/NBP/2015	1 EUR = 4,3138 Tabela nr 251/A/NBP/2014
Najniższy kurs w okresie	1 EUR = 3,9822 Tabela nr 076/A/NBP/2015	1 EUR = 4,0998 Tabela nr 110/A/NBP/2014

20. Wskazanie podstawowych pozycji bilansu, rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływu środków pieniężnych ze sprawozdania finansowego i porównywalnych danych finansowych przeliczonych na EUR, ze wskazaniem zasad przyjętych do tego przeliczenia.

Podstawowe pozycje bilansu

	Okres bieżący 31.12.2015	Okres porównawczy 31.12.2014
		(w tys.EUR)
Aktywa razem	44.283	42.787
I. Aktywa trwałe	26.829	25.945
II. Aktywa obrotowe	17.454	16.842
Pasywa razem	44.283	42.787
III. Kapitał własny	27.979	23.827
IV. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	16.304	18.960

Do przeliczenia danych z bilansu na ostatni dzień roku obrotowego 2015 przyjęto kurs EUR ustalony przez NBP na ten dzień, tj. 4,2615 PLN/EUR.

Do przeliczenia danych z bilansu na ostatni dzień roku obrotowego 2014 przyjęto kurs EUR ustalony przez NBP na ten dzień, tj. 4,2623 PLN/EUR.

Podstawowe pozycje rachunku zysków i strat

	Okres bieżący 31.12.2015	Okres porównawczy 31.12.2014
		(w tys.EUR)
A. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	52.490	42.321
B. Koszty działalności operacyjnej	50.271	42.144
C. Zysk (strata) ze sprzedaży	2.220	177
F. Zysk (strat) z działalności operacyjnej	2.026	479
I. Zysk (strata) z działalności gospodarczej	1.564	256
K. Zysk (strata) brutto	1.564	256
N. Zysk (strata) netto	1.456	170

Do przeliczenia rachunku zysków i strat za rok obrotowy 2015 przyjęto kurs średni EUR obliczony jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie, ustalonych przez NBP na ten dzień, tj. kurs 4,1848 PLN/EUR.

Do przeliczenia rachunku zysków i strat za rok obrotowy 2014 przyjęto kurs średni EUR obliczony jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie, ustalonych przez NBP na ten dzień, tj. kurs 4,1893 PLN/EUR.

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego

. Podstawowe pozycje rachunku przepływów pieniężnych

	Okres bieżący 31.12.2015	(w tys.EUR) Okres porównawczy 31.12.2014
A. Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	2.187	1.459
B. Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej	-192	-2.567
C. Przepływy pieniężne z działalności finansowej	-1.671	979
D. Przepływy pieniężne netto, razem (A+/-B+/-C)	324	-129
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych	319	-127
F. Środki pieniężne na początek okresu	74	206
G. Środki pieniężne na koniec okresu	392	74

Do przeliczenia danych rachunku przepływów pieniężnych za okres bieżący przyjęto następujące kursy EUR:

- danych z pozycji A, B, C, D, - kurs średni obliczony jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie, ustalonych przez NBP na ten dzień, tj. kurs 4,1848 PLN/EUR
- danych z pozycji F – kurs ustalony przez NBP na dzień 31.12.2014, tj. 4,2623 PLN/EUR,
- danych z pozycji E, G – kurs ustalony przez NBP na dzień 31.12.2015, tj. 4,2615 PLN/EUR.

Do przeliczenia danych rachunku przepływów pieniężnych za okres poprzedni przyjęto następujące kursy EUR:

- danych z pozycji A, B, C, D, - kurs średni obliczony jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie, ustalonych przez NBP na ten dzień, tj. kurs 4,1893 PLN/EUR
- danych z pozycji F – kurs ustalony przez NBP na dzień 31.12.2013, tj. 4,1472 PLN/EUR,
- danych z pozycji E, G – kurs ustalony przez NBP na dzień 31.12.2014, tj. 4,2623 PLN/EUR.

21. Główne różnice pomiędzy przyjętymi zasadami rachunkowości a Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF).

Spółka stosuje zasady i metody zgodne Ustawą z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości. Wynik finansowy oraz niektóre pozycje aktywów i pasywów różnią się od wielkości, które wykazane byłyby w sprawozdaniach finansowych sporządzonych zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości.

Różnice pomiędzy przyjętymi zasadami rachunkowości w Spółce (polityka rachunkowości), a MSR dotyczą:

- eliminacji aktywów i pasywów związanych z Zakładowym Funduszem Świadczeń Socjalnych, gdyż zgodnie z MSSF fundusz ten nie spełnia kryteriów ujmowania aktywów oraz zobowiązań,
- eliminacji amortyzacji know-how wniesionego do Spółki w formie aportu.

W przypadku sporządzenia sprawozdania finansowego zgodnego z MSSF i uwzględniając wskazane wyżej różnice pomiędzy zasadami rachunkowości wynikającymi z Ustawy o rachunkowości a zasadami zgodnymi z MSSF, wynik finansowy netto oraz wartość kapitału własnego Spółki za okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku nie różniłyby się znacząco od wyniku finansowego netto oraz wartości kapitału własnego Spółki za okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku ustalonych zgodnie z polskimi zasadami rachunkowości.

Rusiec, dnia 29 kwietnia 2016 r.